

Praktiline filosoofia

Auditoorne kursus veebitoega Moodle'i keskkonnas

TARTU ÜLIKOOL
teaduskool

Kursuse eesmärk

Kursuse eesmärgiks on arendada arutlusoskust ja funktsionaalset lugemist, tutvustada filosoofia seost teiste õppeainete ning ühiskondlikult ja kultuuriselt oluliste debattide ja sündmustega. Kursuse rõhk on filosoofia praktilisel kasutamisel igapäevaelus. Ühtlasi sobib kursus filosoofiaolümpiaadiks ettevalmistamiseks.

See kursus on Sulle, kui

- õpid gümnaasiumiastmes
- tunned huvi filosoofia vastu
- tahad tutvuda põnevate küsimustega kaasaegses filosoofias
- tahad omandada filosoofilise arutluse alusoskuseid ja arendada argumenteerimisoskust
- soovid osaleda filosoofiaolümpiaadil

Õpiväljundid

Kursuse edukalt läbinud õpilane:

- on kursis mõningate kaasaja filosoofias käsitletavate probleemidega,
- on tuttav valiku kuulsamate filosoofide ideedega filosoofiajaloost,
- oskab seostada filosoofiat teiste õppeainete ning ühiskondlikult ja kultuuriliselt oluliste debattide ja sündmustega,
- on arendanud oma väljendus- ja kuulamisoskust, püüdes ühiselt filosoofilisi probleeme lahendada,
- on omandanud kriitilise hoiaku käibetõdede suhtes,
- oskab lugeda ja analüüsida lihtsamaid filosoofilisi tekste,
- oskab kirjutada filosoofilist esseed,
- on ette valmistatud filosoofiaolümpiaadil osalemiseks.

Ainekood	P2TP.TK.099
Kursuse maht	4 EAP, 104 akadeemilist tundi
Sihtrühm	gümnaasiumiõpilased alates 10. klassist
Vastutav õppejõud	Indrek Lõbus, PhD (filosoofia) indrek.lobus@ut.ee
Osavõtutasu õpilastele	40 eurot Õpilase kanda jäävad lisaks veel Tartu ülikoolis kohapeal toimuvates töötubades käimisega seonduvad kulud.
Tulumaksutagastus füüsilisest isikust maksjale	Ei
Õpetamise aeg	7. oktoober 2024 - 7. veebruar 2025 (auditoorne töö Tartu Ülikoolis toimub II vaheajal, jaanuari esimesel nädalal 2024)
Õppetöö vorm	Auditoorne kursus (töötoad TÛs ja Zoomis) veebitoega Moodle'i keskkonnas
Õppetöö keel	eesti, inglise
Osalejate piirarv	20
Hindamise vorm ja nõuded lõpetamiseks	Mitteeristav (arvestatud, mitteilmunud); Tunnistuse saamiseks peab õpilane:

	<ul style="list-style-type: none"> • panustama kolmele mõttekaardile (õpilased teevad mõttekaarte koostöös ja arvestuse saamiseks peab igale mõttekaardile panustama vähemalt 4 postitusega), • sooritama neli valikvastusega testi, • kirjutama ühe 1-2 lehekülje pikkuse filosoofilise essee ühel kursusel käsitletud teemal (filosoofilise essee kirjutamist õpetatakse kursusel), • võtma osa vähemalt 80% töötubadest.
--	---

Kursuse teemad	Hinnatavad tööd
1. Eetika <ul style="list-style-type: none"> • Mis on moraal? • Kuidas on moraal seotud seaduste, religiooni, kultuuri ja kommetega? • Vaatame koos bioetikutega tulevikku: kas laste geneetiline disainimine peaks olema lubatud? Millised on organidoonorlusega seotud probleemid? • Katastroofieetika. • <i>Essee teema:</i> „Ei saa meeldida rahvale see, kellele meeldib voorus.“ (Seneca, Moraalikirjad, lk 90) 	<ul style="list-style-type: none"> • valikvastustega test • mõttekaart või essee* <p>*Kokku tuleb panustada kolme mõttekaarti neljast ning kirjutada üks essee.</p>
2. Õiglus ja Riik <ul style="list-style-type: none"> • Sotsiaalne õiglus: näljahäda, küllus ja moraal. • Kes peaks mida saama ja kui palju? • Milline on õiglane karistus? Mis õigustab kellegi karistamist? • Kuidas õigustada riigivõimu ja kes on filosoofilised anarhistid? • <i>Essee teema:</i> Kas on õige mõelda riigivõimust kui lepingust kui ma pole ise seda lepingut sõlminud? 	<ul style="list-style-type: none"> • valikvastustega test • mõttekaart või essee* <p>*Kokku tuleb panustada kolme mõttekaarti neljast ning kirjutada üks essee.</p>
3. Teadmine <ul style="list-style-type: none"> • Mis on teadmine ja miks on parem midagi teada, kui lihtsalt uskuda? • Kas on võimalik midagi üldse täiesti kindlalt teada? • Keda uskuda? Me toetume tihti oma uskumustes eksperthinnangutele, aga mis siis, kui eksperdid pole ühel nõul? Ja kes on üldse ekspert? • <i>Essee teema:</i> Mis tähtsust on lahkarvamusel, kui see ei tekita osapooltes soovi vaielda? 	<ul style="list-style-type: none"> • valikvastustega test • mõttekaart või essee* <p>*Kokku tuleb panustada kolme mõttekaarti neljast ning kirjutada üks essee.</p>
4. Teadus <ul style="list-style-type: none"> • Teadusliku maailmamõistmise võimalustest. Teadmise mõistest ja maailma mõistmise mõistest. • Millistele küsimustele teadlased parimagi tahtmise puhul vastata ei saa? • Eksiarvamustest ja müütidest, mida kiputakse teadusega siduma ja millest tulenevad liialdatud ootused teadlastele. • Mõõdarääkimisest ja mõtlemisvigadest alternatiivõpetuste põhjendamisel. • <i>Essee teema:</i> „Igasugune vaatlus sisaldab vaatleja teoreetilistel teadmistel põhinevat tõlgendust või teisiti öeldes: varasemate teadmiste poolt “rikkumata”, puhtal kujul vaatlusele tuginevad teadmised – kui midagi niisugust peaks võimalik olema – on ülipiiratud ning tühised.“ (Popper, Teadmised ilma autoriteedita, lk 1842) 	<ul style="list-style-type: none"> • valikvastustega test • mõttekaart või essee* <p>*Kokku tuleb panustada kolme mõttekaarti neljast ning kirjutada üks essee.</p>

<p>Töötoad Tartu Ülikoolis</p> <ul style="list-style-type: none"> • I töötubade päev: 26. oktoober, 2024 (Zoomis) • II töötubade päev: 30. november, 2024 (Zoomis) • III ja IV töötubade päev: 3. – 4. jaanuar, 2025 (Tartu ülikoolis kohapeal) <p>Igal töötubade päeval toimub 3 töötuba, kus arutleme kitsamate filosoofiliste probleemide üle. Kõik töötoad toimuvad eelkõige elavate arutlusringidena, mille vahel toimuvad miniloengud. Esimesel kolmel töötubade päeval toimuvad ka filmiõhtud, millele järgnevad filosoofilised arutelud filmi teemal. Viimasel päeval toimub filmiõhtu asemel ühine õhtusöök Tartu ülikooli filosoofidega.</p> <p>NB! Teaduskool ei kata Tartu ülikoolis kohapeal toimuvates töötubades osalemise kulusid nagu sõidu-, majutus- ja toidukulusid, mistõttu jäävad väljaspool Tartut elavatele õpilastele need kulud enda kanda.</p>	<p>Osalus 80% töötubadest</p>
--	-------------------------------